

Asia: VN/34680/2022

Lausuntopyyntö Oikeuslaitostyöryhmän alustavista toimenpide-ehdotuksista

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentit alatyöryhmän 1. Rikollisuus ja rikosasioiden käsittely sekä rangaistukset ja niiden täytäntöönpano ehdotuksista

-

2. Kommentit alatyöryhmän 2. Siviiliasioiden käsittely, sovittelu ja vaihtoehtoiset riidanratkaisukeinot ehdotuksista

-

3. Kommentit alatyöryhmän 3. Hallinto-oikeudelliset asiat ja erityistuomioistuinasiat ehdotuksista

-

4. Kommentit alatyöryhmän 4. Oikeudellinen neuvonta ja avustaminen ehdotuksista

Julkiset oikeusavustajat ry kannattaa keinojen kartoittamista oikeusavun hakemisen ja päätöksentekoprosessin sujuvoittamiseksi,

esimerkiksi käyttövaran laskentaperusteiden yksinkertaistamisen sekä oikeusapupäätöstä varten tarvittavien tietojen saannin automatisoinnin osalta.

Samoin kannatetaan tarvittavien säädösmuutosten edistämistä koskien oikeusavun tulorajojen sekä oikeusapupalkkioiden tason saattamiseksi ajan tasalle.

Oikeusavun ”Kela-korvausta” Julkiset oikeusavustajat pitää jo lähtökohtaisesti kalliina ja tehottomana järjestelmänä, jonka enemmän selvittämisen tarkoituksenmukaisuus on vähintään kyseenalaista.

Mahdollisen oikeusavun päivystysjärjestelmän tulee perustua vapaaehtoisuuteen ja järjestelyyn mahdollisesti osallistuvilla avustajilla tulee maksaa erillinen korvaus.

Julkiset oikeusavustajat ry on eri mieltä työryhmän havainnoista, että julkiset oikeusavustajat hoitaisivat vain yksinkertaisia rikosasioita. Julkiset oikeusavustajat ry:n käsityksen mukaan julkiset oikeusavustajat avustavat rikosasioiden osapuolia myös esitutkinnassa ja hoitavat myös laajempia ja vaativampia rikosasioita.

Lisäselvittämisen arvoisena Julkiset oikeusavustajat pitää sitä, olisiko sinällään oikeusapuun ilman omavastuuosuutta oikeutettu henkilö kuitenkin velvollinen suorittamaan esimerkiksi jonkin suuruisen tuomioistuini- tai oikeusapumaksun, jotta asioiden hoitamista muun muassa prosessiekonomisesti järkevällä tavalla arvioitaisiin vielä tarkemmin.

Erityisesti tuomioistuinasioden hoitamisesta aiheutuvien kuluja ennakoiminen on hankalaa, joten Julkiset oikeusavustajat suhtautuu varauksella ”Kela-laskuri” -tyyppisen laskurin luomisen mahdollisuuteen. Sinällään esimerkiksi asiakirjojen laadinnan osalta kulut ovat paremmin ennakoitavissa.

Työntekijäpoolin perustamiseen Julkiset oikeusavustajat suhtautuu varauksellisesti ottaen erityisesti huomioon, että varsinaisia maantieteellisiä rajoja avustajan valinnan suhteen ei ole nytkään olemassa. Jonotusaikoja oikeusaputoimistoihin saadaan lyhennettyä lisäämällä oikeusaputoimistojen resursseja.

5. Kommentit alatyöryhmän 5. Täytäntöönpano ja Ulosottolaitoksen toiminta ehdotuksista

-

6. Kommentit alatyöryhmän 6. Hallinto-, henkilöstö- ja koulutusasiat ehdotuksista

-

7. Muita huomioita Oikeuslaitostyöryhmän alustavista toimenpide-ehdotuksista

-

Kyllönen Anssi
Itä-Suomen oikeusapu ja edunvalvonta